

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
21. 12. 2023.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
05	1401/9		

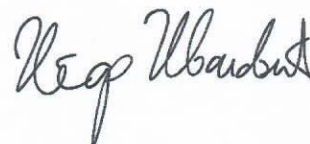
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata – D1

Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo da usvoji Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze ***Prostorne imaginacije: specijalnost i identitet u poetici Patrika Vajta***, kandidatkinje mr **Jelene Jovović**.

Predsjednik Komisije za doktorske studije

Prof. dr Igor Ivanović

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Jelena Jovović
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	Engleski jezik i književnost
Broj indeksa	5/22
Podaci o magistarskom radu	
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Prostorne imaginacije: specijalnost i identitet u poetici Patrika Vajta
Na engleskom jeziku	Spatial imaginations: spatiality and identity in Patrick White's poetics
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	13. jula 2023. godine.
Naučna oblast doktorske disertacije	Engleska književnost, australijska književnost
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet, Nikšić	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Mr Jelena Jovović, studentkinja doktorskih studija na Filološkom fakultet, smjer – Nauka o književnosti, pristupila je 22. novembra 2023. godine odbrani polaznih istraživanja doktorske disertacije <i>Prostorne imaginacije: specijalnost i identitet u poetici Patrika Vajta</i>, pred Komisijom koju čine: 1. dr Marija Krivokapić, redovna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore 2. dr Aleksandra Jovanović, redovna profesorica Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu 3. dr Janko Andrijašević, redovni profesor Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore Nakon uvida u dostavljeni materijal i izlaganja Kandidatkinje, Komisija ističe mišljenje da je Kandidatkinja pristupila zadatku sa uzornom akademskom pozornošću, predstavivši najprije motive istraživanja i kroz pregled relevantne literature naglasivši aktuelnost istraživanja. Za ovim je Kandidatkinja obrazložila cilj i hipoteze istraživanja, kao i predstavila do sada obavljene	

rezultate istraživanja.

Kandidatkinja je ustanovila da je kritička recepcija proznog djela Patrika Vajta nedovoljno istražena, pogotovu u regionu u kojem je gotovo izostala kritička recepcija australijske prozne tradicije. Polazna istraživanja mr Jelene Jovović pokazala su da su pitanja prostora i identiteta krucijalna, te neizbježna poluga u razvoju poetike i stvaralaštva australijskog pisca koji je predmet ovog doktorskog rada, a koji je život i karijeru ostvario na različitim kontinentima, te u drugačijim kulturno-istorijskim i društveno-političkim ambijentima, te, posebno, književnim tradicijama. Pretpostavivši višeznačenjsku prirodu koncepata prostora i identiteta, ovaj rad pristupio je razmatranju problematike koja referira na traganje, narativ puta, egzil i lutanje, a na primjeru pet romana koji će putem metode klasifikacije biti osvijetljeni izsintetičko-analitičkog ugla: *Srećna dolina* (*Happy valley*, 1939), *Drvo čovjeka* (*The Tree of Man*, 1955), *Vos* (*Voss*, 1957), *Putnici u kočiji* (*Riders in Chariot*, 1961) i *Čvrsta mandala* (*Solid Mandala*, 1966). Kandidatkinja se neće baviti samo glavnim područjem istraživanja već i drugim romanima i pripovijetkama imajući u vidu tematiku, ali i njihovu motivsku i stilsku srodnost.

Komisija je ustanovila da su polazna istraživanja uspješno predstavljena, da su u skladu sa temom i ciljevima istraživanja, da je tema kojom se Kandidatkinja bavi naučno aktuelna i da će, prema tome, dati značajan doprinos razvoju anglistike u zemlji i regionu.

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Obrazloživši da zakonomjernost prostora, u njegovom ličnom, fizičkom, društvenom i antropocentričnom aspektu, čini generičnu nit navedenih romana, u polaznim istraživanjima mr Jelene Jovović ustanovilo se da identitetske strukture nijesu stabilne, te da su podređene pokretima, putovanjima, promjenama prostora i, između ostalog, susretom sa Drugim. Usljed toga, u svom istraživanju koleginica Jovović obraća pažnju na pojedinca obilježenog ritualizovanim društvenim kodovima, te izmještanjem istih, da bi se pokazalo da su spacijalne granice nositelji doktrine kulturalizma, a samim tim mjesta koja supstancijalno razgrađuju fabulu i pokreću likove preko semantičkog polja.

S obzirom na to da je kompleksni i višestruko slojeviti fenomen identiteta postao nositelj kulturološkog, psihološkog, filozofskog, antropološkog i sociolingvističkog diskursa, istraživački dio zadatka ima da ukaže na veliki broj činilaca koji utiču na identitetsko formiranje likova u

romanima. Stoga je uputno razmotriti pitanje nacionalnog identiteta najmanjeg kontinenta *terre nullius*, čija se ponornost ogleda u domorodačkom pogromu i britanskoj kolonijalnoj dominaciji. Problemskaravanistraživačkogzadatkasugeriše dinamizam kulture koji pokazuje da se „kulturni elementi mogu širiti (u prostoru i vremenu) iz jedne u drugu kulturu“ (Jerkov, 2015:532), te da se koekstenzivnost prostora i identiteta kroz pojmove diferenciteta, hibridnosti, stranosti i drugosti međusobno ukrštaju. Budući da prostor možemo razumjeti kroz dva beskonačna prostranstva i dvije krajnosti – spoljašnju i unutrašnju, a samim tim i fluidno, pluralističko pitanje identiteta, čija važnost jeste aktualizovana i valorizovana u procesima integrisanosti ličnosti i društvenim procesima, u ovoj disertaciji ćemo se baviti superponiranjem unutrašnjih, ali i spoljašnjih prostora sa nehomogenim, zgusnutim i intimnim *locusom*, u kojem nastaju identitetska previranja. Posebna pažnja će se posveti prirodnom prostoru, to jest prostoru prirode

Strogo uzev, oslonićemo se i na sazajno-kritičku paradigmu u kojoj se sublimiraju i subverzivno izvrću egzistencijalni dualizmi i binarnost kategorija spoljašnje/unutrašnje, pojedinac/društvo, rod/pol, utopija/distopija. Modelovanje toposa se u sistematici i sistematologiji autora ne temelji samo na gorenavedenom manihejističkom diobnom idiomu, već se u misaonom sklopu teksta uočava animizam kao konsekvantna spona između čovjeka i prirode.

U konačnom, u radu ćemo nastojati da dokažemo da bogatislojevikulturoloških, psiholoških i filozofskihsupstratanakojimapočivapoetikaPatrikaVajtapružaju cjelovit uvid u složenu problematiku i aporetiku prostornog i identitetskog nukleusa.

B2. Cilj i hipoteze

Osnovni cilj jeste da kroz prostorne odrednice, to jest društveno okruženje predstavimo sve uočljive aspekte u formiranju identiteta oličenog u iskustvu pojedinca i njegovom sazrijevanju u specifičnom, socijalnom, kulturološkom okruženju uz neizbježna pitanja o ulozi sdašnjosti, prošlosti, pripadnosti, kontinuiteta kao važnim identitetskim obilježjima pri čemu se izdvaja pojedinac koji se teško uklapa u društveno okruženje i suočava se sa vlastitim previranjima i krizama.

Osnovna pretpostavka dokazivanja jeste da su teme prostora i identiteta utkane u književnoestetski svijet stvaralaštva Patrika Vajta. Osnovni cilj se potkrepljuje nizom potciljeva i to: identitet se smješta unutar prostornih odrednica, uz pretpostavku da je klasifikacija zbivanja na granici uslovljena prostornim i kulturnim kodovima koje karakteriše kult inkluzivnosti i mreža ograničenja i zabrana, što rezultira stvaranje incidentnih tipova junaka u funkciji

razgrađivačkog modela kulture; uz pretpostavku da je prostor obilježen dualnom percepcijom, unutar i izvan pojedinca, što rezultira njegovom saobrazbom sa prirodom; uz pretpostavku da konstrukt puta asocira na dinamiku premještanja i pojedinca koji na tom putu traži sebe; uz pretpostavku da se prostor i identitet ukrštaju na polju drugosti i prirode.

B3. Metode i plan istraživanja

Primjenom teorijskih postulata i analitičko-interpretativnih postupaka, sprovešće se istraživanje nedovoljno poznate problematike australijske književnosti koju ćemo proučavati unutar multidisciplinarnog aspekta zasnovanog na miješanju kulturoloških, antropoloških, istorijskih, društvenih i psiholoških odnosa. Stupajući u kritički dijalog sa polivalentnim tendencijama u društvenim naukama, odabrali smo tekstove na koje ćemo primijeniti književno- teorijske postupke i tumačiti ih u brojnim okvirima. Načelno tome, u prvoj fazi rada sačinjena je bibliografija teorijskih djela i ključnih pitanja relevantnih za odabranu tematiku. Potom se pristupa izboru teorijskih postavki prostornog i identitetskog koncepta koji su krucijalni za datu temu, na način što će se prethodno definisati kroz najrelevantnije smisaone koncepcije i zakonitosti, kako bi se predstavili njihovi različiti modeli koji nadilaze okvir jednoznačnosti. Nakon iščitavanja proze, pristupiće se istraživanju društvenog i kulturnog konteksta koji je mogao presudno uticati na piščeva uvjerenja o identitetu, čime će istraživanje usmjeriti brojne studije. Prvobitno će se locirati specifikum *terre Australis* imajući u vidu piščevu odjeljenost na dvije separate geografske cjeline, a stim u vezi kontekst nadnacionalne i nacionalne književnosti. Time se nazire problematika drugosti koja će se ukrstiti na više polja. U procesu definisanja osnovnih parametara odabran je metod klasifikacije i jasno utvrđen kriterijumi koji čine smisleni poredak u sažimanju saznanja. u izboru literature uvrstiće se i savremeni teoretičari ekokritike i fenomenološki radovi Bašlara i Fukoa. U nastojanju da se tema iscrpnije izloži koristiće se deduktivan metod, budući da se od opšteg ka pojedinačnog analiziraju temeljni problemi na osnovu kojih se izvodi krajnji nalaz istraživanja. U drugom dijelu će se pristupiti analizi identitetske problematike, imajući u vidu dinamizaciju procesa i neizvjesnost koju problematika nosi. Potpuniji uvid pružiće naučno-istaživačke i teorijske studije identiteta. Na osnovu odabranih metoda i modela, te na osnovu postavljenih teza u istraživanju koje treba dokazati, izvešće se zaključci koje će dovesti do saznanja da se literarna građa analitički sagleda i istraži. .

B4. Očekivani naučni doprinos

Imajući u vidu da se kritička ispitivanja o Vajtu ne umnožavaju, te da se u integrumu podataka

pronalazi nedovoljan broj studija da se kritički sagledaju reprezentativna fdjela tematskog varijeteta, namjera je da se približi narativna tradicija *terre australis*, da se afirmiše poetika australijskog nobelovca i prezentuju dvije značajne teme koje utiču na brojna društvena pitanja i pojedinca. Analiza prostornih i identitetskih odrednica nikada nije bila predmet doktorske disertacije, čime bismo pružili višestruk doprinos i to: proučavanju australijske književnosti kao jedne od savremenih anglofonih književnosti, crnogorskoj anglistici i razvoju australijski studija u Crnoj Gori.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Komisija smatra da je istraživanje finansijski i organizaciono izvodljivo. MrJovović za svoje istraživanje nema finansijsku podršku univerziteta na kojem izrađuje doktorsku disertaciju i svoje istraživanja finansira iz privatnih izvora.

Mišljenje i prijedlog Komisije

Komisija je mišljenja da je mr Jelena Jovović kandidatkinja koja na principijelan akademski način pristupa navedenoj problematici i savjesno sagledava sve aspekte svoga istraživačkoga rada.

Članovi komisije su uvjereni da će u skladu sa gantogramom koji je priložen uz izvještaj nakon prve godine kandidatkinjinog rada, ona uspješno realizovati sve što je planirano.

Prijedlog izmjene naslova

(po potrebi predložiti izmjenu naslova)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

(titula, ime i prezime, ustanova)

Planirana odbrana doktorske disertacije

(godina i semestar) do juna 2026. godine

Izdvojeno mišljenje

(popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)

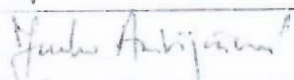
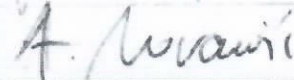
Ime i prezime

Napomena

ZAKLJUČAK

Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE

Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja uz adekvatno mentorsko vođenje realizovati postavljenu hipotezu.		da	<u>DA</u>	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata				
Prof. dr Marija Krivokapić, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore				
Prof. dr Janko Andrijašević, redovni profesor Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore				
Prof. dr Aleksandra Jovanović, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu				
U Nikšiću, 23. 11. 2023.				
		DEKAN		
		MP _____		

kriterijumima kvaliteta disertacije.			
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipotezu.		DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata			
Prof. dr Marija Krivokapić, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore			
Prof. dr Janko Andrijašević, redovni profesor Filološkog fakulteta Univerziteta Crne Gore			
Prof. dr Aleksandra Jovanović, redovna profesorka Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu			
U Nikšiću, 23. 11. 2023.			
		DEKAN 	

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
prof. dr Marija Krivokapić	Vodeći se teorijskim postulatima, postavljeno je pitanje da li se problematika reprezentativnosti kao asocijativno polje može primijeniti na koncept prostora u istraživačkom korpusu, te da li se u tom slučaju može izvesti posebno poglavlje?
prof. dr Janko Andrijašević	Prof. dr Janko Andrijašević je ukazao na kompleksnost australijske tematike i brojnosti aspekata australijske književnosti koja se može primijeniti na predmetnom korpusu, s obzirom na lepezu društvenih prelamanja i previranja i sugerisao da se naznači predmetni korpus i uvrste i preostali romani, ne samo glavno područje istraživanja. Prof. dr Janko Andrijašević je istodobno pokrenuo pitanje linearnosti i tematskog uvezivanja predmetnog korpusa objašnjavajući na koji način odabir jednog od dvaju pristupa mogu doprinijeti izradi.
prof. dr Aleksandra Jovanović	Prof. dr Aleksandra Jovanović je, oslanjajući se na izloženu problematiku, inicirala pitanje pojma uncanny, te da li se koncepcija može direktno dovesti u pitanje sa autorom i/ili na situacije u samim djelima. Jedno od postavljenih pitanja bilo je da li društvena pitanja utiču na pojam prostora i identiteta, te da li se osjećanje identiteta, a u odnosu na prostor, mijenja od romana do romana. Imajući u vidu da se u globalnom svijetu gubi sopstvo, potrebno je postaviti jasne smjernice koje se tiču transformacije sopstva u trećem prostoru koju reguliše hibridnost, ukoliko se u radu pažnja usmjeri na treći prostor.
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	/ <i>A. Krivokapić</i>
(Ime i prezime)	/ <i>Janko Andrijašević</i>

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
prof. dr Marija Krivokapić	Vodeći se teorijskim postulatima, postavljeno je pitanje da li se problematika reprezentativnosti kao asocijativno polje može primijeniti na koncept prostora u istraživačkom korpusu, te da li se u tom slučaju može izvesti posebno poglavlje?
prof. dr Janko Andrijašević	Prof. dr Janko Andrijašević je ukazao na kompleksnost australijske tematike i brojnosti aspekata australijske književnosti koja se može primijeniti na predmetnom korpusu, s obzirom na lepezu društvenih prelamanja i previranja i sugerisao da se naznači predmetni korpus i uvrste i preostali romani, ne samo glavno područje istraživanja. Prof. dr Janko Andrijašević je istodobno pokrenuo pitanje linearnosti i tematskog uvezivanja predmetnog korpusa objašnjavajućina koji način odabir jednog od dvaju pristupa mogu doprinijeti izradi.
prof. dr Aleksandra Jovanović	Prof dr Aleksandra Jovanović je, oslanjajući se na izloženu problematiku, inicirala pitanje pojma uncanny, te da li se koncepcija može direktno dovesti u pitanje sa autorom i/ili na situacije u samim djelima. Jedno od postavljenih pitanja bilo je da li društvena pitanja utiču na pojam prostora i identiteta, te da li se osjećanje identiteta, a u odnosu na prostor, mijenja od romana do romana. Imajući u vidu da se u globalnom svijetu gubi sopstvo, potrebno je postaviti jasne smjernice koje se tiču transformacije sopstva u trećem prostoru koju reguliše hibridnost, ukoliko se u radu pažnja usmjeri na treći prostor.
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/

(Ime i prezime)	/
ZNAČAJNI KOMENTARI	